

► REPORTAŽA O ŽUPNIJI GORJE

JUREKONČAN

Ponosni na »raj pod Triglavom«

Ljudje so pridni in delavni ter se še zanimajo drug za drugega in za kraj

Korenine župnije Gorje se gajo globoko v srednji vek. Točno leto ustanovitve oz. izločitve iz pražupnije sv. Klemena na Rodinah ni znano. Gotovo pa je, da iz kamna zidana cerkev v Gorjah stoji že več kot 900 let, po mnenju zgodovinarja dr. Matjaža Ambrožiča morda že 950 let. O tem pričuje izjemen pisni vir, ki ga imenujemo *Nantwinova listina* iz časa okrog 1115-1120, ki prvič omenja kar tri cerkve: v Lescah, na Rodinah in v Gorjah. Skupaj z omembo cerkvice prvič prinaša tudi ime naselja Goriach, kar je očitno slovanska beseda, kot jo je slišal in zapisal pisar nemškega rodu. Župnijske pravice je cerkev v Gorjah najbrž dobila šele desetletja kasneje, nekje v 13. stoletju, točna letnica ni znana. A ker so leta 1973 obhajali osemstoltnico, so se v letu 2023 v župniji odločili, da ostanejo zvesti temu izročilu in so obhajali 850-letnico župnijske skupnosti.

Prenova cerkve

Kot je za Družino pojasnil župnik Matej Pavlič, so si v sklopu jubilejnega leta v župniji zastavili ambiciozen projekt celostne prenove župnijske cerkve sv. Jurija. Zadnje raziskave so pokazale, da je najstarejši del sedanje stavbe nastal že okrog leta 1400. Ob gotškem oknu v prezbiteriju cerkve sta namreč dve plasti fresk. Vrhno, bolj ohranjeno, gre pripisati Mojstru Bolfgangu, freske so nastale okrog leta 1450, pod njo pa so vidni tudi fragmenti še starejše gotske freske. K delom zato pristopajo pod budnim očesom Zavoda za spomeniško varstvo iz Kranja. Okolico cerkve so že uredili. »Upamo, da nam bo s skupnimi močmi vseh krajanov, ki se zavedajo pomena kulturne dediščine, odgovorno nalogo v prihodnjih letih uspelo pripeljati do konca.« Praznovanje obletni-

ce so uporabili tudi za duhovno poglobitev verskega življenja v Gorjah. Vodil ga je kapucin br. Luka Modic z ekipo, kot neke vrste velike duhovne vaje za vso župnijo, in to 150 let po prvem misijonu v kraju (1873).

Ljudje se poznajo

Gorje so podeželska župnija, sestavljena iz vrste zaselkov na terasastih obronkih nad Blejskim kotom. Gorjanci so ponosni na svoj kraj in njegovo dolgo zgodovino, na naravne lepote, npr. svetovno znani Vintgar in razgibano Poključsko sotesko, na dolino reke Radovne ter obširne gozdove Poključke in Mežaklje. V preteklosti je kraj živel večinoma od kmetijstva in gozdarstva, kasneje ga je zaznamovala bližina železarskih Jesenic, danes največji razvoj doživlja na področju turizma. Župnija,

enako kot občina, zajema območje 119 kvadratnih kilometrov, vse tja do Malega Triglava, in je s tem ena največjih v nadškofiji Ljubljana, prebivalcev pa ima glede na površino malo, okrog 2.800. Župnik ob tem pove, da se ljudje zato med seboj po vaseh poznajo, tudi pozdravljanje na cesti je še v navadi. »Čeprav le slabih 10 odstotkov prebivalcev redno prihaja k maši, se jih veliko več zanima za življenje župnije, sploh zdaj, ko smo se lotili obsežnega projekta obnove župnijske cerkve. Župnijskega glasila *Gorjanski zvon* razdelimo po 300 izvodov, čeprav je dostopen tudi na spletni strani.«

Pastoralna srečanja

Župnik ocenjuje, da je krščenih okrog 2.000 ljudi. Leta 2022 je krst prejelo 13 otrok, pogrebov so imeli 30. K maši prihaja okrog 230 ljudi, za božič in veliko noč se število skoraj podvoji. Veroučencev je več kot sto,

prvoobhajancev 12, birmancev v dveh razredih 21. V letu 2023 so se poročili trije pari iz župnije. Upanje za župnijo predstavljajo nekatere mlade družine, v katerih se starši zavestno odločijo za krščansko vzgojo, nekateri tudi za večje število otrok.

Pojasni, da se pastoralno delo izraža na vseh treh področjih: oznanjevanju, bogoslužju in dobrodelnosti. Poleg župnika se pri oznanjevanju trudijo bralci Božje besede, kar kakšnih 20 jih je, ter štiri katehistinje, tri domačinke in salezijanka s. Elizabeta Petek z Bleda. Pri bogoslužju sodeluje skupina več kot 15 ministrantov, mežnarica Zdenka Kunšič ter dva zbora, odrasli in otroški. Tudi skupina Karitas je zelo aktivna in poleg podpore socialno šibkejšim redno organizira srečanja za ostarele ter jih obišče tudi po domovih. Posebna priložnost za pastoralna srečanja so ob praznikih, ko se tradicionalno

850

let župnijske skupnosti

ZNAMENITI PLEČNIKOV SPO-MENIK (DETAJL) V GORJAH / I. Ž.

Sonja in Aleš Gregor

V življenju in delu župnije smo vsi člani družine dejavni več kot 30 let, odkar živimo v Gorjah. Otroci so začeli kot mašni strežniki, bralci beril, hči je zavzeta pevka, sprva v otroškem in zdaj v farnem zboru, sodelovala je tudi pri izvedbi poletnih oratorijev. Midva pa sva: Sonja članica ŽPS in bralka beril, Aleš pa član župnijskega gospodarskega odbora in izredni delavec obhajila. Dejavno sodelovanje vseh članov družine nam je v veselje, to čutimo kot pomemben prispevek k razvoju lastne verske oblikovanosti in kot odgovornost do sožupljanov, ki skupaj tvorimo župnijsko skupnost. Pomembna je tudi nedvoumna in iskrena podpora vsem dušnim pastirjem, ki so v našem času res predano delovali v Gorjah.

Ana Čop, tajnica ŽPS

V župniji sem spremljevalka otroškega pevskega zbora na klavirju ter članica ŽPS in njegova tajnica. Z možem pa sva od lani tudi del zakonske skupine. Pomagat prideva tudi, kadar je potrebno pri kakšnih pripravah in delu. Vključenost v življenje in delovanje župnije je nekaj, ob čemer sem zrasla. Zato je zame to nekaj normalnega. Predstavlja pa tudi prostor, kjer preživim del svojega prostega časa, uporabljam svoje talente in se družim s prijatelji, sokrajani. Hkrati pa so vse te aktivnosti v župniji še posebno prežete z Božjo navzočnostjo in mi dajo zagon za življenje v veri.

PEVSKI ZBOR Z NADŠKOFOM ZORETOM / MIROZALOKAR.

1115-1120

PRVA omemba Gorij
(Goriach).

1140

PRVA omemba cerkve sv.
Jurija.

1173

PRVA omemba župnije.

1460

V prezbitariju so freske
štirih apostolov.

1501

PRVA omemba
podružnične cerkve sv.
Ožbolta.

1687

POZIDALI so sedanjo
cerkveno stavbo.

BIRMANCI ŽUPNIJ GORJE, SREDNJA VAS V BOHINJU IN MOŠNJE NA ROMANJU V RIMU / ARHIV ŽUPNIJE.

MINISTRANTI / MARJETA ŽEMVA

udeleži bogoslužij več ljudi. V letu 2023 so ob jubileju 850-letnice pripravili tudi misijon, ki je bil prave velike duhovne vaje za celotno župnijo. Tesnejša srečanja in poglobitev vere se dogajajo v župnijskih skupinah. Starejše veroučence želijo za vključevanje v župnijsko in dobrodelno dejavnost spodbujati z opravljanjem dobrih del, »hlebčkov«, ki so del priprave na birno.

Pastoralni svet

Pastoralne dejavnosti načrtuje osemnajstčlanski pastoralni svet, kjer je veliko mlajših članov. Člani so se aktivno vključili v načrtovanje misijona in prevzeli tudi precej zadolžitev za njegovo izpeljavo. Mešani cerkveni pevski zbor na zavidljivi ravni vodita zborovodkinja Janja Hvala in organistka Severina Čop, pri njem bi si želeli kakšnega moškega glasu več. Otroški zbor vodita Bernarda Poklukar in Ana Čop. Mladi se največ vključujejo v pripravo na oratorij, ki ga tu pripravljajo tudi za sosednji župniji Bled in Zasip ter je leta 2023 združil 150 udeležencev in 50 animatorjev. Karitas ima deset zelo aktivnih članic, te poleg starejšim name-

najo pozornost tudi otrokom za Miklavža, pripravijo tudi delavnice adventnih venčkov in butarice »beganc« za cvetno nedeljo, lani so organizirale zbiranje sredstev za obnovo stanovanja, ki ga je prizadel požar. V župniji imajo dve zakonski skupini po programu Družina in življenje, svetopisemsko in molitveno skupino. Zelo so hvaležni skupinam čistilk in krasilk treh cerkva ter ključarjem in članom gospodarskega sveta.

Skupni projekti

»Veliko ljudi se pri nas še zaveda svojih krščanskih korenin in vsake toliko časa obudijo svojo povezanost z župnijo, vsaj za velike praznike,« pove župnik in doda, da k »verouku hodi skoraj polovica gorjanskih otrok, res pa je, da le manjši del njihovih družin redno prihaja k maši. Do dogajanja v župniji ima večina ljudi pozitiven odnos in se zanj zanima, poročila o tem lahko objavljamo tudi v občinskem glasilu *Gorjanc* in jih ljudje berejo. Zelo dobro sodelujemo z Občino Gorje ter z društvi, npr. Turističnim društvom Gorje in Planinskim društvom, kjer iščemo povezanost s skupnimi pro-

jekti. Seveda si želimo, da bi več ljudi bolj osebno zaživelo vero in bilo pripravljeno za župnijo tudi kaj postoriti.«

Vesel je, da veliko ljudi daruje svoj čas in talente za življenje v župniji ter tudi širše. »Župljan-ka Jana Lampe je odgovorna za mednarodne projekte pri Slovenski karitas, naš župljan Andrej Soklič je že večkrat šel na Madagaskar pomagat slovenskim misijonarjem. Ljudje čutijo z župnijo pri pastoralnih in gospodarskih projektih. Pri praznovanju jubileja župnije se je angažirala velika skupina ljudi za postavljanje mlajev, pritrkavanje, sodelovanje pri bogoslužju, pripravi skupnega kosila za več kot 300 gostov. Tudi misijonskega dogajanja se je udeleževalo lepo število vernikov. Poslušajo tudi na gospodarskem področju, npr. za potrebe obnove župnijske cerkve so župljani v zadnjih dveh letih zbrali več kot 70.000 evrov.«

»Raj pod Triglavom«

Poleg župnijske cerkve, posvečene sv. Juriju, sta v župniji še dve podružnici, sv. Ožbolta in sv. Nikolaja, ter okrog 70 kapelic in križev. Vse tri cerkve, ki so v osnovi gotske, so razglašene za spomenike lokalnega pomena, tudi občina se zaveda svoje odgovornosti za njihovo vzdrževanje. Težavo v župnijski cerkvi predstavlja vlaga, saj na tem planinskem območju ne manjka podzemne vode. V zadnjem letu so zato obnovili podporni zid

pod cerkvijo in naredili drenažo, v prihodnje pa si želijo sanirati in olepšati notranost svetišča, ki v posameznih delih izvira še iz leta 1400. Obsežno župnišče iz leta 1869 je v notranjosti prenovil že prejšnji župnik, pokojni Branko Zadnik, in dobro služi pastoralni dejavnosti. V njem so lahko nekaj dni po začetku vojne sprejeli petčlansko begunsko družino iz Ukrajine.

Župnik Matej Pavlič pove tudi, da Gorjanci imenujejo svoj kraj »raj pod Triglavom« in so

naj ponosni. »Neka žena, ki že desetletja živi v Kanadi, pove, da še zdaj ne more pozabiti petja gorjanskih zvonov in glasu kukavice iz bližnjih gozdov. Ljudje so pridni, delavni, poleg tega se še zanimajo drug za drugega in za kraj. Ob nesrečah so med seboj solidarni in si pomagajo. Otroci so na cesti vajeni pozdravljati tudi neznane ljudi. Radi tudi praznujejo, kar se je pokazalo ob našem jubileju in misijonu.«

IVO ŽAJDELA

Matej Pavlič, župnik

V Gorje sem prišel leta 2019, in čeprav bom letos obhajal dvajset

let duhovniškega posvečenja, je to moje prvo samostojno mesto na

I.ž.

župniji. Prej sem po dveh letih kaplanovanja v Ribnici opravljal delo tajnika na nadškofiji v Ljubljani in nato osem let stal ob strani kardinalu Francu Rodetu v Rimu, kjer sem z doktoratom zaključil študij cerkvenega prava. Poleg župnikovanja vodim tudi cerkveno sodišče v Ljubljani. Kot duhovnik sem srečen, rad se srečujem z ljudmi in pričujem o lepoti vere. Želim si in v izziv mi je, kako navdušiti ljudi za bogastvo srečanja z Gospodom. Skupaj z župljani sem ves čas »na poti k Izviru«, kot se je glasilo geslo našega misijona, ki smo ga obhajali lani v oktobru.

Zdenka Kunšič, mežnarica

Mežnarica sem 22 let. Opravljam razna dela, pripravim vse potrebno za mašo, skrbim, da so ministranti urejeni (perem, likam, šivam). Sem tudi članica ŽPS, Karitas, bralka beril in čistilka. To delam z veseljem, saj mi maša in molitev pomagata pri premagovanju težav.